

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Julius' 17-dikén 1818.

Nagy Britannia.

Londonban a' Westminsteri választás még Junius' 30-dikán is el nem végződött vala. Dultak-fultak egymás ellen a' külömbkülömb részeken lévők, 's a' mit az elmésség kitalálhat, mindent elkövettek, ki ki, hogy barátját a' képviselői padra felemelhesse.

Ezen képviselői választási foglalatosságoknak képzelésére nem árt megjegyezni, hogy a' Britannusok ezeket úgy nézik, mint a' magok' nemzetiségének's nemzeti létének leg sarkalatosabb fundamentumát; ezek azok a' foglalatoskodások, mellyekben ők a' szabadságot legnagyobb mértékben használják, 's a' melynek használásában őket mind addig senki nem akadályoztathatja, valameddig életveszedelmezető következtetések, kövel's bottal való verekedések, 's egyéb oly erőszakoskodások nem következnek belőle, mellyek megakadályoztathatnának valakit abban, hogy ne' tsak szabadon voksolhasson, hanem hogy minden gondolatait is, az egész közönség előtt, telle torokkal kimondhassa, 's minden szívének panaszait kitölthesse. — A' mit tulajdonképpen a' választás' munkáját illeti, nagyon bajos, hogy minden résznek nem lehet eleget tenni, 's így esik, hogy most Westminsterben nem tsak a' Ministeri, 's az ezzel ellenkező rész, hanem négy rész tusakodik egymás ellen, u. m. a' Romilly, Bourdett, Maxwell, és Hunt' részeseik. Westminster pedig tsak kép-

viselőt küldhet a' parlamentumba. A' Ministerek tsak Maxwellnek fogják pártját: a' más hármak ellenben mind a' Ministerekkel ellenkező, de még is mind külömbkülömb részeken lévő népség által segítettnek. Mind a' négynek különös biztossága van valamelly háznál, többire vendégfogadóban, a' hol az ő matatorjaik, az az mindenik résznek fejei, a' választás' napjain szüntelenül azon tanátskoznak, hogy ki ki mi módon szerezhessen több vótumot a' maga Kandidátusának. Szüntelen küldözik Emissariusait vagy verbunkosait a' városnak minden részeire; némelyik pénzt osztogat az öszsze csoportozott népnek; mások pálinkával kínálják őket, 's mindenféle igéretekkel ketsegtetik. Ezen alkalmatosságra minden Kandidátus különös színt választ magának, 's azzal jelenik-meg a' nép között; szekere, lova, tselédje (havan), 's minden hoszá tartozóji, ily színnü pántlikával vannak feltzifritva. A' Kandidátusok mindenkor a' biztosságtól szoktak nagy pompával kibajtatni a' választó helyre, jól megtanítva, hogy ott mint viseljék magokat; 's dolgaikat végezvén, innét, mikor az ellenkező rész meg nem kergeti, a' biztossághoz ismét vissza térnek. A' kit nagyon szeret a' nép, a' lovait ki szokta szekereből fogni, 's maga vontolja vissza a' biztossághoz, győzedelmi pompával. Ezek a' napok ünnepiek a' Nagy Britanniai egyesült országokban, de nem ájtatosok, hanem valóságos Politikai Saturnáliák.

Mint példát említhetjük itt azt a győzedelmi pompát, mellyel Wilson Robertet, azután, hogy Southwarkban képviselővé választották, Londonnak utzáin meghordozták: — Elöl egy Választó 's kezében fejr zászlót tartó ember ment ló háton; a' zászlónak fejr színe a' választás' tisztaságát jelentette. Az után két trombitás, két lovag, 's egy második zászló következtek. Ezen zászlón ily szavak olvastattak: Wilson és Győzelem. Több zászlók is következtek, különbkülömb tárgyakat jelentő figurákkal. Ezek után jöttek husz Választó-emberek, muzsikáló csoportok, a' Wilson' biztosságának tagjai gyalog és ló háton, négy-lovas szekerek különbkülömb nemű kísérekkel, ezután ismét muzsikások, 's végezetre Wilson maga egy tzipra szekérben, mellyet hat drága készületekkel felszerszámozott lovak vontak; utánna ismét muzsikások, zászlók, 's Választók, lóháton.

Huntról már csak így emlékeznek az újságlevelek: a' szegény Hunt. Nem is ok nélkül, mert a' legutóbbi felszámláláskor, mikor az ő Kandidátus társai már ezerekre szaporították a' vétumait, ő még csak 76-ra vihette vala. — Nagyon tsufolódnak is szegénnyel. Junius' 30-dikán a' választó helyen az Orálószéktől nem messze, akasztófaforma állást tsinálván, arra egy ember nagyságú bubát akasztottak fel, 's az ábrázatját úgy festették, hogy akárki megesmerhette hogy Huntot jelenti. — Már annyira elvesztette az ember minden hitelét, hogy még a' Ministerekkel ellenkező részen lévők között is kevesen találtnak, kik előtt csak mutatni is merné magát, sőt némelyeket ezek közzül arra a' gondolatra vette Hunt a' maga boldogtalan magaviselete 's beszédje által, hogy azt erőssítsék, hogy őtet mint eszközt akar-

ták volna a' Ministerek a' vélek-ellenkező résznek megalatsonyítására használni, sőt hogy talán fizettek is volna neki, hogy oly bolondságokat kövessen el, mellyekért a' Ministerek ellen lévő résznek tagjai magokat megszégyenlthessék. De ha e' nem igaz is, igaz az, hogy eleget tsinált ő ostobaságból olyant, a' melyért a' pártfogóji megszégyenlvén magokat, undorodnak tőlle.

Jun. 19-dikén ismét nagy, lárma történt a' Westminsteri választáson. A' Maxwell' pártfogóji 50-tan vagy 40-nen déltájban öszszegyülekeztek, hogy valami szekérformájú alkotmányt, mellyen narants szín pántlikás (ez a' Maxwell színe) matrózok állottak 's magokkal egy hajót hordoztak: a' város' utzáin le 's fel vontzoljanak. Utóljára a' választó helyen is megjelenni akartak ezen szekérrel, hanem azalatt a' Bourdett' részesei öszsze gyülekeztek, 's a' Maxwell matrozait vissza kergették, 's őket üzőbe vévén, végezetre a' szekérre felhágtek, 's szekeret-hajót öszsze rontván a' hajó' darabjait a' választó helyre diadalmi pompával vissza vitték, a' hol őket a' véghetetlen nép örvendező 's megditsérő hurrah! kiáltással fogadta. E' nem volt elég, hanem azután a' Maxwell' biztosságának a' házára, a' Richard' vendégfogadóra is reá ment a' nép, 's ott azon szobának ablakait, mellyben a' Maxwell' biztossága a' maga üléseit tartotta, behajgálta. Látván az előljárók, hogy a' lárma szüntelenül nevededik, 's a' dolog erőszakra kerül, katonasághoz folyamodtak 's egy Kapitányt a' Királyi testörző Dragonyos Regementnek egy osztályával a' vendégfogadóhoz rendelték: de a' nép a' katonaságot is boszúsággal illette 's ingerlette, melyre nézve a' tiszti karok a' támadási Aktát felolvastatván, megparantsolták a' népnek, hogy oszoljon széllyel, Connant nevű

polttziai tiszt pedig a' fogadónak egyszálájába beülvén, az engedetleneket, a' kik széllyeloszlani nem akarván megfogatattak 's elejébe vitettek, kérdőre vontak. Így oszlott-el végre, de tsak éjfélfelé, a' lármázó sokaság.

Junius' 30-dikán már tsendesebben folyt a' voksolás' dolga a' választó helyen. Azokat a' vitéz köpdősöket, kik a' választás' 4-dik, 5-dik, és 6-dik napjain az állásokrol, a' jobb ruhájú tsendes választókat, kikről úgy itéltek, hogy azok se' Huntra se' Bourdettre nem voksolnak, leköpdösték, most már fogságra vitték a' polgári strázsák.

A' Ministeri Kurir Jun. 30-dikán a' Westminsteri lakosokat a' 29-diki történetekre nézve megszollitván, arra inti, hogy a' hazaszeretet 's a' jó rendnek megtartása által indittatván, szaporítsák a' Maxwellre voksolóknak számát, hogyhadd győzedelmeskedhessék az igazság' szeretete két gyávakon (Bourdetten és Hunton), kiknek faktzióskodó részeiseik már külobben is meghasonlottak egymásközött.

A' Poll Jun. 30-dikán délutáni 2 órakor így állott: Romilly 4168, Bourdett 3968, Maxwell 3761, Hunt 76 vótumokkal voltak beírva. Eszzerént Maxwell még eddig örökké lejjebb állott legalább két százzal, mint Bourdett.

Milyen értékű, 's tekintetű ember legyen az a' Kurtis, a' ki Londonnak régi városában, mint sok esztendőktől fogva történt, most is parlamentum' tagjává akarta magát választatni, de célját most reméntelenül el nem érhetette, megítélhetni abból, hogy Junius' 30-dikán oly fényes vendégséget adott, mellyen, mint hivatalosok: a' Régens Princz, a' Yorki 's Cambridgei Kir. Princzek, Mihály Orosz Nagy Hertzeg, a' Belgiumi Követ Báró Fagel, a' Kabinétbeli Ministerek majd mind, 's az egyéb

fő rendű uraságok közzül is sokan jelen voltak.

N é m e t O r s z á g.

A' Bavariai Koronaörökös Hertzeg ilyen Oklevél által nyilatkoztatta-ki, hogy helybehagyja a' Király által Bavariának adatott Constitútziót: — „Mi Lajos, Bavariai Koronaörökös, nyilvánosságossá teszszük, 's kihirdetjük, hogy: Minekutánna a' Király a' mi Urunk's igen szeretett Atyánk ő Felsége e' hónap' 26-dikán az Országnek, annak külső 's belső állapotjával megegyező 's képviselői Rendek' felállitódásán fundáltatott Constitútziót adni méltóztatott, 's ezen Constitutzió Vellünk is tökéletes minémiségben közöltegetett; 's minekutánna mi annak foglalátját egészszen megvizsgáltuk 's megfontoltuk, és az eránt legkisebb kifogási emlékeztetést tenni szükségesnek nem találtuk volna: ehezképpest ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy mi ezen Constitútziót, mint a' Státusnak állandó sarkalatos törvényét, minden részeire nézve telyesen megismerjük, melly nyilatkoztatásunknak megerössítésére a' jelenlévő Oklevelett nevünknek alairása által megerössítettük 's megpetsételtük. Így történt Monakhiumban Május' 30-dikán 1818-ban. —“

„Lajos, Koronaörökös.

F r a n t z i a O r s z á g.

A' híres levegőhajósnak Garnerinnek hasonló híres levegői hajós leánya Garnerin Eliza, a' ki egy időtől fogva azt a' mesterséget szokta, még eddig szerentsésen, mütogatni, hogy a' levegőbe magasan felemelkedvén onnét, és el-len való masina' segédelmével a' földre lebotsátkozik, nem rég' Bordeaux mellett a' Garumna vizébe talált leszállani, úgy, hogy tsak egy hajónak segítségül való sietése által tartathatott-meg életben.

A' Frantzia Respublika idejében a' 1800 's 1801 közt történt, hogy Coignard nevű Frantzia Párisban, több társaival együtt valamelly lopásért 14 esztendei fogságra ítéltetett, 's Toulonba gályára vitetett. Onnét 4 esztendő múlva elszök-
vén, Spanyolországban egy szép ifjú asz-
szonnyal megismerkedett, ki Pontis ne-
vű Frantzia kivándorlott Gróffal, a' ki
sok gazdagságot vitt volt oda, szeretet-
ben élt. A' Gróf nem soká meghalt, de
mi módon? nem tudják. Coignard eltö-
kélli magában, hogy a' Gróf' nevét 's sze-
mélyét magára veszi, a' szép Spanyol-
aszszony is megegygyezik a' dologban;
Coignard, már gazdag Gróf lévén, elébb
Kapitányságra 's végre Oberslajtnántság-
ra is szert tesz, idővel által áll a' Fran-
tziákhoz; Marschal Soult ötöt egy Fr.
Batalion' vezérévé teszi; idővel ő is An-
gouleme Fr. Kir. Hertzeghez tsatolja
magat, de semmi tisztséget nem kér (e'
történt 14-dikben). Viszsa jöven Bonaparte
1815-ben, ekkor a' hamis Gróf
Pontist ismét tisztségbe teszi egy nagy
rangban lévő úgy nevezett sogora, a' ki
Pontis Gróf kisaszszonyt tartott. A' Wat-
terloo tsata előtt Pontis megsebesed-
vén, nem tér vissza Frantziaországba,
hanem Gentbe megy a' Királyhoz 's ott
azt hazudja, hogy mikor a' Király mel-
lett való tsatázásra az országból ki akart
szökni, a' határszélen egy vámos sebe-
sítette-meg. Viszsa térvén a' Király,
a' hamis Pontis ugyan megkináltatott Ba-
talion Kommandánsággal, de ő Oberst-
lajtnant titulussal félzsoldramenni jobb-
nak tartotta.

Egyszer történik, hogy Párisban ka-
tona parádé lévén Gróf Pontis úr is meg-
jelenik, gazdag Oberstlajtnánti ruhában,
a' nézők között; 's egy czimborássa, a' ki
15 esztendőknél előtte a' békót Toulou-
ban velle egygyütt hordozta volt, reá ismer,
mint barátját megszollítja 's szerentsét

akar néki az Oberslajtnánti czifra forma-
ruhához kivánni: hanem Coignard el-
kergeti, mondván, hogy ő nem Coig-
nard, hanem Gróf Pontis. Mi leszsz
a' dologból? az, hogy a' politziának fü-
libe megy a' dolog; tudakozódnak; az
Oszályos Generálisnak is jelentést tesz-
nek, ez a' Gróft elő hivatja, okos kér-
dések által foggatni kezdi, 's végre meg-
mondja néki, hogy mind addig a' Ge-
nerálistáb örizete alatt fog maradni, míg
bizonyosan meg nem mutatja, hogy ő
az a' Gróf legyen, a' kinek nevezi ma-
gát. —

Két nap' múlva szállására kísértette
a' Generális 's egy tisztet is adott mel-
léje, hogy az irásait vizsgálja-meg. A'
szobába megérkezvén, engedelmet kért a'
Gróf, hogy hadd vehessen tiszta inget
fel. A' tiszt ezt megengedte, nem tud-
ván, hogy a' firhangon túl, melly megé
a' Gróf ing (ümege) változtatni ment va-
la, titkos ajtó találtassa kifelé. Ajtó
nyilást hallván, betekint a' tiszt a' fir-
hang megé, hát már nem talál ott egyebet
néhány töltött pistolynál — 's mi lett
a' dolog' kiuenetele? — az, hogy a'
tiszt hivatalát elvesztette — Coignar-
dot pedig, az úgy nevezett Gróf Pon-
tist, minekutánna sokáig hijába keres-
ték volna, mint egy tolvaj banda' vezé-
rét, úgy fogták-el: de sokáig vakmerő-
en védelmezte magát 's a' politziai tisz-
tet megsebesítette.

Végre ítélőszék elejébe állították az
embert, 's elegen, és egyebek közt a' czim-
borássai közt is tizen találtattak, a' kik
azt vallják, hogy ő valóságos Coignard
legyen. Az ítélőszék még 10 napot en-
gedtetett néki, hogy, ha lehet, bizo-
nyítsa-meg, hogy nem Coignard, ha-
nem Gróf Pontis.

Párisban Julius' 1-ső napjától
fogva ily czimű újságlevelek is jelennek-
meg: Chronique Religieuse.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Császár és Császárné ő Felségeknek Dalmatziából T. N. Zala Vármegyén által Baden 's Béts felé lett visszautazását, így írják-le környülálláson: — „A' Drávanak bal partján, melly Horváthországot Magyarországtól elválasztja, nyoltz oszlopokon álló, magas és szép izléssel készült győzedelmi kaput emeltek, melynek tetején Horváthország felől, Magyarország czimere és koronája deák homlokirással, Magyarországfelől pedig Zalavármegye' Czimere magyar homlokirással szemléltettek, 's az igazság', kegyesség', böltsesség', és vitézség' embernyi nagyságú 's ábrázolatu szobrai (képei) vettek körül, azt jelentvén, hogy a' nevezett országok' Ferentz Császárnak ezen virtusai áltai boldogittatnak. Reggel Wárasdon ágyukdörgése jelentették a' Felségek' elindulását, 's nem soká magok is megérkeztvén, a' győzedelmi kapunál Weszprémi Püspök Ml.gos Kurbélyi György úr, mint T. N. Szala Vármegye Szószollója, szép és szív-reható beszéddel tisztelte a' Felségeket, tudniillik Császár ő Felségét deák, Császárné ő Felségét pedig Német nyelven, mellyet valóságos atyai 's anyai érzéssel fogadtak a' Felségek. Itt Gróf Feste-tits László úr ő N.gát, ki, mostan betegeskedő édes attyának személyében, mint Murakoz földes ura 's a' tisztelt deputázióinak tagja, jelen volt, megszollitván, oly kegyelmes nyilatkoztatást méltóztatott néki tenni ő Cs. F.ge, hogy a' Keszthelyre való menetelből sok foglalatosságai által ugyan most elvonattatik, de az tsak jövő-dőre halasztódik.

Innen a' sokaságnak meg nem szü-nő éljen! kiáltozásai között Csáktornya felé indultak ő Felségek. A' vár előtt,

hol lovakat változtattak, két nagy Oszlopok valának tiszteletjekre Gróf Feste-tits György ur ő Ex.ziája' rendelése szé-rént felállittatva. Az oszlopok' tetején a' Magyar korona vala vánkosokra helyhez-tetve. Megállapodások alatt az itt kvár-télyozó Ferentz Fő Hertzeg' Vasasai egy-gyik osztályának tisztjei, Heszzen-Hom-burg Brigadéros Generálissal egygyütt, tisztelték ő Felségeket, kik azután Lend-ván 's Baksán által Szala Lövőig út-jokat egy végtében és sebesen folytatván, ott fölöstökömöztek, melyben valami fél óra telvén, T. N. Vas Vármegyefelé to-vább iodultak.

Az Ország' határán emelt győzedel-mi kapunak homlokirásai következők voltak: Horvát Ország felől Magyar Or-szág' czimere alatt:

DIVIs ConIVgIbVs,
FranClisCo I-mo et CaroLinae
Vere aVgVstIs,
FeLICItter reVertentIbVs.
HVngariae In orIs
ProVINClA ZaLaDIensIs.

* * *
Magyar Ország felől Szala Vármegye'
Czimere alatt:

„I. Ferentz, Magyar Királynak, a' Nemzetek' nagy harczát Megvívónak, a' Békeszerzőnek, midőn Népei közt Fejedelmi kegyelmeket ontani, szerentsét és boldogságot terjeszteni itten járna, Felséges nyomdokit áldja Szala Várme-gyének közönsége. MDCCCXVIII.“

* * *
Csáktornyan a' jobb oszlopon:

Népeinek szívében emelt ő szerte Magának Oltárt a' jó, és nagy Fejedelmi Atya;

Jobbjával törvényt tett, Ballya kegyelme-
ket osztott.

Nagy birodalma buzog, 's áldgya di-
tséri Nevét.

* *
A' bal oszlopon:

Ő zivatar közt nőtt fel, mtnt Theréziánk,
Mert Védangyala volt, mint most Karo-
linánk,

A' Nép' szeretete.

P e s t.

T. T. Professor L é n h o s s é k M i-
h á l y ú r' Physiologiájának 5 - dik része
is már kijöven, 's ekképpen ez a' hasz-
nos könyv egészen készen lévén, há-
ládatos tanítványai az által bizonyították-
meg tanítóik eránt viseltető tiszte-
letjüket, hogy képét a' magok költsége-
ken rézre metztették 's a' könyv' elejébe
tétetni kívánták. A' kép magyar ruhával
készült; rajzolta Kaerling ú r, metzette
Richter ú r.

S é l l y e, Somogy Vármegyében.

Jun. 24 - dikén kitelhető pompával,
nagy örvendezéssel, mozsár' ágyuk' dur-
rogásával, ájtatos istenitisztelettel, a'
kastély' piatzfelől lévő oldalának nagy szá-
mú lobogó métsék' szép megvilágosítá-
sával, török muzsika' zengéssel, trom-
bitaharsogással, számtalan tele poharak-
nak a' Gróf egészséges 's hosszú életéért
való kiüresítésével, tűzjátékokkal, mind
ezek között pedig a' Gróf tiszteletére a'
piatz közepén felállított három ölnyi
magasságú, mindeneknek tsudálkozását
's bámulást magára vonó p i r a m i s s a l
inneplették a' Gróf Battyányi ú r ő N. g a.
neve' napját ezen mező városnak lakosai.
A' piramis egygyik oldalán a' Nap, má-
sikon a' Hóld, harmadikon a' Méltósá-
gos Grófi Familia Czimere, negyediken
pedig egy pár öszvefogódzott kezek igen
szépen kimetszve, festve, és világosítva

látszottak, 's ezek alatt mindenik oldalán
igen szép versek nagy betűkkel piros és
ezüst színű fényel tündöklöttek. A' jó
szívű Tiszt urak gazdagon megvendég-
lették a' számason ide gyülekezett ven-
dégeket, 's a' sok éljen! kiáltás és víg-
multság tsaknem reggelig tartott.

S o p r o n y.

Az itt lévő Evang. Lyceumbeli tanu-
lók is ditséretesen 's az egész közönség-
nek telyes megelegetésével kiállották Jun.
24—27-ik napjain a' magok esztendőnként
előfordúlni szokott főbb próbatételjeiket;
349 deák tanuló ifiak futván ez alkalma-
tossággal verset a' borostyámnak elnye-
rése végett, kik közzül szintén 22 na-
pokkal az előtt, az itt már több eszten-
dőtől fogva virágzó kised Magyar Tár-
saság, ez esztendőben jelesen megtartá a'
maga oratori gyakorlásait, mint azt az
itt következő munkák' czimje bizonyítja,
's kiki a' jelen voltak közzül arról édes-
deden emlékezik.

*A' Sopronyi Magyar Társaság' Öröm-
innepén az ifjú Társak által kö-
zönségesen peroralandó és felol-
vasandó Munkák' tárgyai Junius'
2 - dikán dél után 4 órakor.*

*I. A' Munkás Társak illy rendel tesz-
nek oratori gyakorlást:*

1. Turcsányi Lajos. A' meg-
világosodást tárgyazó intézet erős rugó-
ja a' haza javának: F o l y ó b e s z é d b e n
b é k ö s z ö n t.

2. Mozsay Sámuel. Óhajtásom:
A l a g y á k b a n.

3. Lágler György. A' rabszol-
gaság' eltörlése, ditső győzödelme az
erköltsiségnek: F o l y ó b e s z é d b e n.

4. Szedenics György. Győz az
igazság sok akadályok után is: A l k e u s
m é r t é k e i n.

5. Turcsányi Gábor. A' religió aranyláncz az örökké való és a' föld' golyobisa között: Folyóbeszédben.

6. László János. Nem jó szerentsével mód nélkül játszani. Rhythmusokban.

7. László Gábor. Szeretet 's egygyesség épített ditsősséget. Folyóbeszédben.

8. Gyenge László. Az igaz szív. Leoninus mértékein.

9. Pataki Pál. A' békességben fényleni nem kisebb a' hadi ditsősségnél. Folyóbeszédben.

10. Baráth János. A' béke. Asclepiád mértékein.

11. Kúcsán Gábor. Miben helyezheti földi boldogságát az okos? Folyóbeszédben.

12. Pálffy István. Ifjuságom virágának mulnak örömei. Rhythmusokban.

13. Mesterházi János. Az igaz barátság sok kellemei vagynak. Folyóbeszédben.

14. Szatrokay Ignátz. A' szeretet mindent egybeköt. Sapphó Mértékein.

15. Badácsi Lajos. A' jó lelki esméret legnagyobb kincs. Folyóbeszédben.

16. Knarr János. Mi tartja fenn a' nemzeti Karaktert? Rhythmusokban, az öröminnepet befejezi.

II. Az időre Tagok illy rendel olvasnak:

17. Fichtner Ferentz. A' tavasz. Sapphó mértékein.

18. Ferentzi László. A' kik a' földi javakat felette keresik, valamennyire eszelősködnek. Folyóbeszédben.

19. Turcsányi József. Középút, arany út. Folyóbeszédben.

20. Mozgay Lajos. Bucsuzás. Rhythmusokban.

21. Ferentzi János. A' Magyarok disze. Rhythmusokban.

22. Mérnai Sámuel. Mások' rólád vélekedésének ne légy egészen rabja. Folyóbeszédben.

23. Hrabovszki Pál. A' virtuson kívül minden elenyészik. Rhythmusokban.

24. Sinkovits. Jónás. Tsak egyszer él az ember. Folyóbeszédben.

* * *

Debreczen kedves hazánk anya Várossa két érdemes kereskedő polgárjai Auer András és Kolner Illyés Urak tapasztalásoknak 's tudományoknak öregbítése végett bejárták ama régenten minden tekintetben olly nevezetes, hajdan hatalmas, de már eltsenevészett Olasz nemzet Lak'helyének nagyobb részét, hogy abban 's a' körül mind a' Természet szépségét 's annak különösségeit, mind a' Lakosoknak külömbkülömbféle állapottyokat, szokásokat, erköltsöket egyházi, 's political Constitutiójokat, a' kereskedésben, mesterségekben, Oeconomyában elő vagy hátra meneteleket erejekhez képest vizsgálják. Róma várossa' kivált hajdani fényének hajdani hatalmának bámulást gerjesztő nyomait, intézeteit, alkotmányait, a' szép mesterségekben tsudálkozásra méltó nagy perfectioját, mellyek példáját mint megannyi remeket a' későbbi bölts Pápák gondviselése megtartott, felnézzék. —

A' mennyire idejek engedte, annyira járták be ezen Országot. Elindultak Sz. György hava végén, Budán, Keszthelyen, Laybachon keresztül Triestbe, onnan 35 órák alatt a' hankolódó tengeren Anconába eveztek. Ezen a' Trajanus győző kapujáról 's ki kötő helyéről híres Városból 5 napok után a' B. Szűz

Mária tsudatévő képéről vagy inkább az Angyalok által ide helyheztetett házatskájáról esmeretes Loretton keresztül Rómába érkeztek, a' hol mindjárt másnap a' szentséges Pápa jelen léte által még inkább fényesebbé lett Úrnapi pompás processiót végig nézni szerentséjek volt.

10 Napok eltelése után hogy vizsgálódásoknak még inkább eleget tegyenek Neapolisnak vették úttycat, a' hol más nevezetességeket el hallgatván a' Vulkán műhelye' kéménnye' torkához fel kapaszkodtak. Már még ennekelőtte a' Vesúv hegye allyán lévő Pompeji 's Herkulánnum tüzes hamu 's kemény láva által hájdan el borítottatott, de már valamennyire kiásott csuda maradványait álmélkodva szemlélgették. Onnan vissza térvén Capuan, — mellynek régi nagy Amphitheáthruma most ásódik ki, — Rómán, Ternin, mely körül a' Velino vize borzasztó szépségű omlását (Wasserfall) nézhetni, Spoleton, Folignon, Perugian, a' szép Florenczián, a' hol is egynéhány napokat töltöttek, Bolognan, Ferraran, Paduan, Csuda Venéczián, hol 8 napokig mulattak, keresztül, visszazas tengeri utazás után viszont Triesztbe érkeztek; a' honnan Graetznek és Bétsnek vévén úttycat Július hónapnak szinte utólyán kedves szülőttök földjébe szerentsésen meg tértek.

B é t s.

Császár és Király ő Felsége kegyelmesen méltóztatott, a' Temesi Királyi Kamarális Administratziónál Assessor Tit. Töbeni Krascsenits János urat, hasznos szolgálataira 's tiszta hívségére való tekintetből, minden taksafizetés nélkül, Királyi Consiliariusi méltósággal megtisztelni.

E l e g y e s D o l g o k.

A' Lengyelek győzedelmi kaput akartak Sándor Császárnak, Lengyel-

ország' fő városába való bemenetele' örök emlékezetéül emeltetni; mellyet nékiek a' Császár meg nem engedvén, a' helyett egy templomot kívánt építtetni Sz. Sándor' temploma nevezet alatt, mellynek Jun. 15-dikén tették-le fundamentum-kövét Warschauban.

A' Frantzia Tudósok most egy nevezetes munkának újabb kiadásán dolgoznak. Ez, az úgy nevezett Encyclopedia, vagy: A' mesterségek', Tudományok', és Rézi-mívek' Szókönyve. Kiadják Diderot és Dalembert. Ebben ők most minden régít özszeolvasztanak, 's minden újat befoglalnak, a' mi csak az újabb találmányok mezején az első kiadástól fogva megjelent, vagy a' tökéletesülés' útján valamelly lépést tett.

A' Németországi Universitásokrol ilyen megjegyzések jöttek-ki: — „Ezekben most, átaljában vévén, fogyni kezdett a' tanuló' száma, 's magok is ezen Universitások jóval kevesebbek, mint 1812-tőben voltak. Akkor 30-ra telt a' számok: most telik 19-re, mellyek között a' Protestánsok 12-tőt, a' Catholicusok 5-tőt, 2-tőt közöst számlálnak. Ezen utolsók Tubingában 's Breszlauban vannak. A' tanuló' száma, mind a' 19-ben csak 8,500-ra telik. A' pénz' szűkit mondják okának lenni, melly miatt, kivált idegenek, sokan otthon maradnak, kik a' régibb jó időkbén, külső Universitásokra mentek volna tanulni. Ha a' mostani Németország' lakosainak számát 29¹/₂ millióra tesszük mint tehetjük is: a' 8500 tanuló' közzül, pedig még ezek között idegenek is sokan találtatnak, egy millió ember közzül a' tanuló' száma nem telik 188-nál többre. Legkevesebben vannak a' Greiswaldei, 's legtöbben a' Göttingai Universitásban. Az utolsó 12 sőt 13 százra is számlálja az ott-tanuló ifjakat.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —

Jul. 14-dikén 245³/₄ — 15-dikén 246²/₃ — 16-dikén 246 — forintot.